

deres Valg vistnok frembyder fornøden Garanti, men om den Uvilbethe, som det ved et til en vis Grad vilkaarligt Efsøn er vanskeligt selv for den Redeligste overalt at bevare. Denne Overvægt fremtræder saa meget stærkere, som de i Forening skulle samarbeide ved et større Antal Taxationer, og altsaa nødvendigvis føres til at danne sig visse ledende Grundsa-ninger for disses eensartede Behandling, me- dens Brugernes Tilforordnede, der mere have Characteren af disses Sagførere, end af Med- dommere, ideligen vælte, og altsaa ikke lette- lig ville kunne udstrække deres Indflydelse ud over de Hensyn, der blive at tage til de en- kelte Eiendommens særlige Bestaafenhed. Det er altsaa ikke i den ved selve Loven Brugeren hjemlede Indflydelse paa Afgjørelsen, at hans Interesse skal finde sin Betyggelse, men i den, som Udvalget haaber, begrundede Forventning, at den billige og velvillige Aand, der stedse har fremherket i Bestyrelsen af dette Bønder- gods, ogsaa vil gjøre sig gjældende i de af og for samme valgte Mænd og i de Anviisninger, de ville erholde af deres Foresatte.

Derimod er det et Spørgsmaal, om denne ikke snarere vil møde en Hindring end en Støtte i den Bestemmelse, at Taxationen skal gaae ud paa at ubfinde Eiendommens Værdi i Handel og Wandel; thi om det end tør for- sættes, at denne Bedømmelse vil udelukke Hensynet til saadanne i Handel og Wandel givne Eiendomspriser, som kunne ansees for aabenbar overdrevne eller endog for ligesom Svindel, saa har den paa den anden Side ingen Hjemmel til at tage saadanne Hen- syn, som ved tidligere frivillige Salg af lignende Bøndergods have ført til Overdra- gelse til Priser under den fulde Værdi, for derved at sikke de Bøndefamilier taalelige Vil- kaar, som fra gammel Tid af have boet og ernæret sig paa dette Bøndergods. Det vil i saa Henseende Intet kunne udrette at henvise til, at Eiendommene selv efter Afhændelsen ville vedblive at være Fæsteloavgivningen undergivne; thi aldeles afeet fra, at dette kun gjælder om Gaardene, og altsaa ikke kan finde Plads i en Lov, som tillige omfatter alle Huse og Huusmandslobder, saa gjælder det Samme om alle de Selveiergaarde, som ere i Handel og

Wandel, og som dette lidet sølte Vaand ikke har holdt indenfor Priser, som det her omhand- lede Bøndergods Brugere kunde ønske lagte til Grund for Taxationen. Det er Hensynet til de paagjældende Bøndefamiliers Velvære, som har medført billige Vilkaar ved Fæsteover- dragelser og givet Fæsternes Livsarvinger for- trinlig Afgang til Kjøb ved frivillige Salg; men det er aabenbart, at disse traditionelle Hensyn ikke ved en Taxation af Værdien i Handel og Wandel kunne bringes i Anslag.

Det er disses Betragtninger, som hos flere af Udvalgets Medlemmer have vakt Tvivl om, hvorvidt Brugerne ikke vilde være bedre tjente med, at det Offentlige, uden Mellemkomst af en ved Lov ordnet Taxation, kraftig og hurtig fremmede den frivillige Afhændelse af dette Bøndergods, hvortil det i tidligere Lov- bud har tilstrækkelig Hjemmel, og hvortil det ikke behøver Lovens Tvang, da denne ikke kan blive Lov uden Regjeringens Billie, og denne ogsaa uden en Lov maa kunne naae sit Maal. Det er tillige dette Hensyn, som har ledet Ud- valgets Overveielser om de Midler, hvorved disse Ulemper kunde, om end ikke fuldstændig afværges, saa dog formildes, for det Tilfælde, at Loven ikke skulde blive overflødig, og altsaa, da Maalet ikke kan opgives, maatte vise sig nødvendig. Den dertil Udvalget levede Tid har kun været lidet tilstrækkelig; men det har dog troet ikke at burde tilbageholde sammes Ud- bytte i nedenstaaende Udbringingsforslag, hvis nærmere Begrundelse af den anførte Aarsag maa forbeholdes den mundtlige Forhandling.

Udvalget skal derfor indstille, at

§ 1 „samt Kirker“ forandres til: „samt de Kirker, som ikke ere i privat Eie“,

og at som en Følge deraf i Lovens Over- skrift „Kirkers, nogle offentlige Stiftelsers og“ forandres til: „nogle Kirkers og offentlige Stiftelsers, samt“

§ 2 „samt aarlig“ Capitelstart“ forandres til: „Afgift i Byg, som, forsaavidt den ikke overstiger 4 Edr. Byg af hver Lønde